

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

LETO (año) LV št. 1-2

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

januar-junij 2010

»ALTISSIMO POETA!«

Nekako prav v tem času je **Dante** pisal zadnje speve Raja in tam ponovil isto misel: »Če se kdaj pripeti, da moja pesem, ki obravnava sveto gradivo, na kateri sta sodelovala nebo in zemlja in sem zanjo uporabljal leta in leta vse svoje sile, pomaga premagati krutost mojih someščanov, ki so me izgnali iz svoje črede, kjer sem preživel nedolžno in čisto mladost, sovražno volkovom, ki mi niso dali miru, se bom vrnil s slavnim glasom in v slavnostnem oblačilu, da pod studentem krstnega kamna sprejemem lovorjev venec pesnika« (Raj, XXV., 1-9). Torej: kljub petkratni smrtni obsodbi, je še veroval, da ga bo umetnost vrnila v slavi domov. Kakšno nasprotje florentinskim pogojem pred leti! Kot Orfej, ne kot vojščak, hoče zdaj ukrotiti florentinske »zveri...«

V tej veri je tudi zaključil svojo pesnitev morda nekaj tednov oz. nekaj dni prej, kot ga je njegov zaščitnik poslal v diplomatski zadevi v Benetke, da uredi spor zaradi nekih mornarskih zapletljajev. Dosegel je pomiritev in se vračal ob obali v Raveno. Na močvirni padski obali ga je prišla malarija in vrnil se je v Raveno že na smrt bolan. V noči od 13. do 14. septembra na dan Povišanega svetega Križa I. 1321 je umrl, obdan od svojih prijateljev in otrok, katerih ena je nosila presladko ime: **Beatriče**. Kot mu je prvo politično poslanstvo - k papežu v Rim-, nakopalo izgnanstvo, mu je drugo - v Benetke - povzročilo smrt. Vmes pa je bilo življenje izgnanca »romarja«, ki mu je bilo usojeno, da nikdar ne pride na svoj zemski cilj.

Njegov gostitelj **Guido Polenta** je mrtvemu pesniku položil lovorjev venec na glavo. In kot kronanega pesnika so ga položili v grobnico v *Raveni*, kjer so še sedaj njegovi ostanki. Nikdar več se ni vrnil v rodno mesto.

Tudi ne po smrti. V *Raveni* so mu zgradili sarkofag, katerega čuvajo kot največji zaklad mesta. Večkrat je *Florenca* prosila za njegove ostanke, da jih prenese v rodni kraj in s tem da čast temu, katerega je za življenje preganjala na smrt. Ni jih dobila. Ko je obupala v svoji želji po zadoščenju, je dala napraviti v svojem *Panteonu*, v cerkvi *Svetega križa*, marmornati grob, in izklesti na njem lik **Danteja**, odetega v kroj florentinskih priorjev in kronanega z zlatim lovorjevim vencem. Kar je Dante želel vse življenje in o čemer je bil prepričan, da bo dosegel s svojo umetnostjo, je res dosegel, toda - po smrti. *Florenca* je premagana pokleknila k njegovim nogam in ga prosila odpuščanje. In danes se bere v Zgodovini civilizacije: »Največjo izredno slavo pa uživa *Florenca* s tem, da je dala zibelko pesniku **Danteju** in formirala njegov kolosalni genij« Da, dokončno formilara njegov genij z - večnim izgonom. Brez begunstva in trpljenja, združenega z njim, bi ne imeli pesmi, ki je danes največja slava rodnemu mestu. Maščeval se je pa pesnik z umetnostjo in tako, da ni brez ironije njegov priorski a prazni grob v *Florenci*. Skoraj stoji kakor spomenik neslave - *Florenci*.

(Odlomek iz knjige *Dante Pikel* - prevod dr. Tineta Debeljaka, Uvod, stran XXXII-XXXIII, izredna knjiga SKA, Buenos Aires, 1959, 35. izdajanje).

Kulturni večeri

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

UVOD

Mislimo, da je umestno, da seznanimo bralce, kako se načrtujejo letni kulturni večeri organizacije.

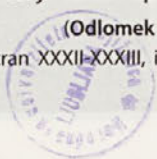
Med rednimi dejavnostmi naše organizacije so neposredni stiki z obiskovalci naših kulturnih večerov. Organizacija je razdeljena po odsekih. Želeti bi bilo, da bi SKA organizirala predavanja o različnih temah, vendar to ni tako enostavno, kot si včasih publika to predstavlja. Med člani SKA jih je najmanj z znanstvenega področja in temu odgovarja tudi manjše število izvajanj s tega področja. Proti koncu leta 2009 na primer, se pripravi seznam predavateljev in teme predavanj. Velikokrat pa potem med letom, predavatelji umaknejo svoje predavanje ali pa celo zamenjajo tematiko, ki nam bi jo hoteli predstaviti. Največja presenečenja pa so obiski, večinoma iz Slovenije, ki zaprosijo za možnost predavanja v okviru SKA ali pa jih mi povabimo. Vedno so ti obiski intelektualno na višini in odlično obvladajo svojo stroko ter nam prinašajo svežino in posodobljenje.

Lansko leto smo na literarnem področju imeli znatno udejstvovanje. O vseh lanskih kulturnih večerih, je bilo napisano poročilo v tedniku *Svobodna Slovenija*, zato nima veliko pomena ponavljati potanke podatke in kritike. Le v nekaj obrisih bi predstavili celotno podobo lanskih kulturnih prireditev.

DVA PISATELJA IZ SLOVENIJE NA OBISKU

Leto 2009 smo pričeli 25. aprila z nastopom mladega esejista in urednika Študentske založbe *Mitja Čanderja*. Ob tem že drugem obisku Buenos Airesa nas je predavatelj seznanil s temo *Mladi in slovenska družbena ter kulturna tranzicija*.

Pesnik in član literarnega odseka SKA *Tone Rode* nam je pripravil v soboto, 9. maja zvečer, srečanje z esejistom *Alešem Bergerjem*. Večer je potekal v obliki intervjuja na temo »Jezik-literatura-knjiga in Slovenci danes«.

920112849

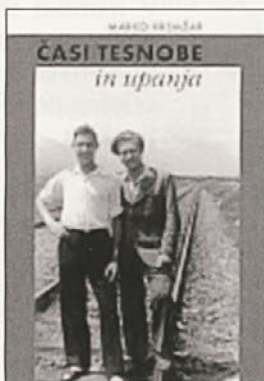
Za nas je bilo povsem zanimivo dejstvo, da prevajalec **Aleš Berger** čuti posebno ljubezen do španskega jezika. Privlačujeta ga predvsem literarne stvaritve Argentinca **Jorge Luis Borgesa** in **Federico Garcia Lorca**. Odlično je prevedel, kar je bil pravi izziv, *Ciganske romance andaluzijskega poeta*.

AKADEMIK DR. KAJETAN GANTAR MED NAMI

Na tretjem kulturnem večeru SKA nas je obiskal akademik **dr. Kajetan Gantar**. V mali dvorani se je zbrala izredno številna publika, med katero so bili tudi Gantarjevi sošolci iz avstrijskih taborišč Peggez in Spittal. **Dr. Kajetan Gantar** je ponovno dokazal, da ni samo erudit na marsikaterem jezikovnem, literarnem in prevajalskem področju, temveč tudi prijeten in jasen predavatelj. Za ta večer si je izbral temo »Spreminjanje slovenske toponimije v polpreteklem obdobju«. Kot zaključek večera je publika razumela jezikovno, filozofsko, zgodovinsko in kulturno težo imena, ki ga nosi vsak kraj, na kar pa običajno ne pomislimo.

PREDSTAVITEV DVEH KNJIG NAŠIH ČLANOV

V soboto, 11. julija 2009, smo v dvorani dr. Tineta Debeljaka doživeli predstavitev dveh knjig, ki sta izšli izpod peresa dveh naših članov: pevovodkinje **Lučka Kralj Jerman** in javnega delavca in politika **dr. Marka Kremžarja**. V prvem delu tega večera je predsednica SKA dr. Katica Cukjati vodila razgovor z avtorico knjige »*Dr. Janko Kralj - utišani in pozabljeni slovenski politik (1898-1944)*«. Knjiga je izšla pri založbi Družina v Ljubljani leta 2008. Pevovodkinja **Lučka Kralj Jerman** nam je osvetlila pomembnost **dr. Janka Kralja** v razvoju dogodkov na Primorskem. Popeljala nas je v predvojne čase, ko je potekala tiha, konspirativna in iznajdljiva borba proti fašizmu. Avtorica knjige je tudi ocenila, kako veliko škodo je napravilo polovičarstvo v samem krščanskem taboru, o prevaranju primorskih zavednih ljudi s strani Osvobodilne fronte. Drugi del tega kulturnega večera je bila predstavitev knjige **dr. Marka Kremžarja**. Knjigo *Časi tesnobe in upanja* je odlično predstavil **arh. Jure Vombergar**, ki je že vrsto let seznanjen s knjižno ustvarjalnostjo avtorja knjige, ki jo je izdala založba Družina, leta 2008 v Ljubljani. V tej knjigi na preprost, berljiv način **dr. Marko Kremžar** opisuje svoje življenjsko obdobje po letu 1948, prihod v Argentino in nadaljnje življenje v Argentini: študijska leta, poklicno napredovanje, ustvaritev družine. Vsa ta osebna dogajanja pa avtor postavi v okvir slovenske skupnosti v Argentini, z opisom organizacij in ustanov. Knjiga je nadaljevanje prejšnje knjige istega avtorja »*Leto brez sonca*«. Po predstavitvi je publika z navdušenjem kupovala obe knjigi.

FILMSKI VEČER

Po dolgem času smo predvajali film, kateremu je sledila zanimiva debata. V soboto 25. julija 2009 smo si ogledali film *Skriti spomin*. Film je bil sneman na podlagi avtobiografske knjige slovenske komunistične ak-

tivistke in feministke **Angele Vode** (1892-1985). Uvodne misli o filmu, ki jih je nanašal **arh. Jure Vombergar** so gledalcem marsikaj pojasnile. Film je bil predvajan na slovenski televiziji ravno v času odkritja Hude jame. Kot je zapisala Nova

Izsek iz filma (Foto: Dokumentacija Dnevnika)

revija v vrsticah Bernarda Nežmaha, *Vodetova* knjiga je: »*Delo, ki ne ponuja branega veselja, ampak poznanje o trpki resnici zgodovinskega obdobja, ki svojim nasprotnikom ni naklonilo človečnosti.*«.

Projekcija filma je bila tehnično na skrbi **Marka Vombergarja**, ki je omogočil, da smo film sledili na platnu v kvalitetnem prikazu.

LIKOVNA RAZSTAVA BRANKA ZARVRTANIKA

Po literaturi in zgodovini je prišla na vrsto pri naših kulturnih večerih estetika, in sicer v likovni obliki.

V soboto, 8. avgusta 2009, je bila v dvorani dr. Tineta Debeljaka otvoritev likovne razstave oljnatih slik umetnika **Branka Zavrtanika**. Razstavljalca umetniških del je pozdravila vodja likovnega odseka **prof. Andrejka Dolinar Hrovat**. Po otvoritvenih besedah je prebrala v španščini kritiko umetnice in kuratorka **Tilke Močnik Papež** (Prevod v okviru posebej). Kritičarka je strokovno analizirala najbolj izpadajoče in reprezentativne slike. V slovenščini je pozdravila in ocenila dela slikarja **dr. Katica Cukjati**. Tematika razstavljenih del je razodevala ustvarjalca, ki ima posebno razmišljujoč stik z naravo: jo opazuje, se pogovarja z njo, jo mirno ocenjuje, jo poustvari v nekaj podobnega, vendar drugačnega. Zunanji izraz tega skrivnostnega potovanja iz notranjega sveta se spremeni v figure, ki niso hladne ampak polne linije, ki se usmerjajo v neskončnost upanja, sijajev, žarkov in življenja.

GLEDALIŠKA DEJAVNOST ZDOMCEV IN LITERARNI INTERVJU

V soboto, 3. oktobra 2009, sta bili predstavljeni dve področji delovanja SKA: gledališki in literarni.

V prvem delu tega dvojnega večera je **Lojze Rezelj** predstavil knjigo, ki je izšla izpod peresa nam znanega tržaškega rojaka **Marjana Pertota** »*Slovensko gledališče v Argentini*«.

Lojze Rezelj, ki zasleduje dramsko dejavnost in je tudi sam nastopil v marsikateri vlogi na deskah, je podal v jasnih obrisih vsebino knjige. Knjigo je ocenil kot pravo zakladnico vsakovrstnih podatkov, datumov, imen, fotografij. Tržaški kulturnik **Marjan Pertot** je v knjigi združil dve svoji ljubezni: ljubezen do amaterskega gledališča in ljubezen do slovenske pisane besede. Knjiga ima nad 500 strani, ki vsebujejo med drugim številne fotografije nastopov in programov, ki popestrijo gradivo. Knjigo je založila v **Trstu Založba Mladika**.

Po predavanju so sledila s strani publike vprašanja in pripombe.

V drugem delu tega kulturnega večera pa je predsednica SKA *dr. Katica Cukjati* imela intervju v španščini z argentinsko pisateljico, po očetovi strani slovenskega izvora, *Alejandro Laurencich*. Pisateljica se je vrnila nekaj dni prej iz Vilenice, kamor je bila povabljen na srečanje literatov.

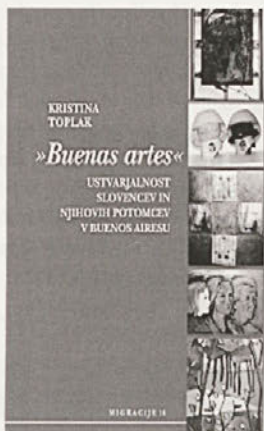
Alejandra Laurencich je v intervjuju odgovarjala sproščeno na razna vprašanja. Z odgovori nam je osvetlila svoje slovenske-primorske korenine; občutke, ki jo vežejo na Slovenijo; kdaj je odkrila, da jo zanima literarno ustvarjanje; kako poteka ustvarjalno delo, potrebne lastnosti, da končno knjiga pride v roke bralca; vtise ob prvem obisku Slovenije itd. V Vilenici je vzpostavila stike med drugim z našima članoma *Tonetom Rodetom* in *Eriko Poglajen*.

Prireditve v novembru:

PREDSTAVITEV TOPLAKOVE KNJIGE

Meseca novembra so bili kar trije kulturni večeri. V petek 6. novembra smo predstavili knjigo *dr. Kristine Toplak* »*Buenas Artes – ustvarjalnost Slovencev in njih potomcev*«. Knjigo je predstavila avtorica sama, ker je bila ravno na obisku v Argentini. *Dr. Kristina Toplak* je diplomirala iz etnologije in kulturne antropologije ter umetnostne zgodovine na Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU. Več mesecev je raziskovala umetniško delo med Slovenci v Avstraliji in v Argentini.

Publika, pretežno sestavljena iz likovnih ustvarjalcev in ljubiteljev umetnosti, je s pozornostjo sledila prosto, zanimivo in urejeno izvajanje. *Dr. Kristina Toplak* je v bežnih, strjenih in jasnih obrisih opisala likovni umetnostni svet Buenos Airesa, razložila je vlogo SKA med zdomci na tem področju. Avtorica knjige je zaokrožila predavanje v ravno primeren okvir, ki je dal povod na vrsto vprašanj, ki so dopolnila njeno izvajanje.

PREDAVANJE NADŠKOFA DR. ANTONA STRESA

Že skoraj ob zaključju lanskih kulturnih večerov nas je teološki-filozofski odsek presenetil s predavanjem tedanjega pomožnega mariborskega nadškofa *dr. Antona Stresa*. V petek, 13. novembra, v dvorani dr. Tineta Debeljaka nam je predavatelj predstavil temo *Izzivi sodobne Cerkve v Sloveniji in po svetu*. Razvoj predavanja se je osredotočil na stvarnost sodobne katoliške Cerkve v Evropi. Večer je otvoril vodja teološkega odseka delegat *dr. Jure Rode*.

Teolog *dr. Anton Stres* je spremljal svoje jasno zgrajene, gradualne misli, podatke, ocenjevanja in zaključke s projekcijami diagramov, shem in vodilnih gesel.

Predavatelj je poudaril, da za sodobnega kristjana kot vedno ne smejo obstajati polovičarske rešitve, ni svobode brez resnice, ni pravičnosti brez svobode. Ob dejstvu, da krščanstvo v Evropi ni več samoumevno in ni del javnega mnenja, je zato zahtevnejša vloga katoličana pri preobrazbi družbenega življenja. Vera je osebna odločitev, katero moramo braniti in krečiti. Udeležba na tem posebnem večeru je bila odlična, prav tako kot odziv publike, ki je z velikim zanimanjem spremljal ves potek ter stavila razna vprašanja.

OCENA RAZSTAVE BRANKA ZAVRTANIKA (Dvorana dr. Tineta Debeljaka, 8. avgusta 2009)

Umetniški opus *Branka Zavrtnika*, ki ga danes lahko opazujemo, predstavlja neko posebno vizijo narave in mestne stvarnosti, kjer bi lahko rekli, da je središče tematike neke vrste arhitektura barve in oblike kot plastični element, ki ujame trenutek počitka, ko si moč luči odpira pot ob zadnjih večernih sencah. Ta scenarij kontrastov izraža občutke, ki me popeljejo v izgubljene prostore; prostore, ki jih ni. To so tisti, ki jih opazimo iz notranjosti našega doma, za oknom vlaka, podobe ki gredo mimo retine naših oči mimogrede, skoraj neopaženo.

Umetnik se oddalji od objekta, zato se nam ne predstavi zgolj kot risbeni opis, temveč predvsem kot vtis stvarnosti, v kateri se racionalno prepletata notranji red kot neusahljivi vir vtisov in emocij.

Pogled, ki je usmerjen v urbano realnost na pr.: stavbe, avtoceste, žerjavi itd. so jasne geometrične poteze z arhitektonskimi oblikami, ki se vrstijo od stopničastih strehah ali toplih ravnih površin do hladnih zidov ali vhodi in izhodi pejsažev rek in gora, ki se izgubijo v daljavi.

Zastoji in premiki so gibanja, ki harmonično spojujejo luči in sence. Na scenah ni protagonistov. Prevladujejo geometrične oblike, strukturalne osi, simetrije, ravnine, ravne in ovinkaste črte, se pojavijo, kot da bi dobivale z konstrukcijami plastičnosti in s človeško perspektivo. So ko nizki glasovi v neizmerni tišini, kjer je prisotna človeška figura.

Likovno pot, ki jo podzame umetnik, me spominja na razmišljanja, ki jih je predstavil redovnik *Guillermo Butler*: "Umetnost ni zgolj zabava (...) temveč močna potreba duha" Citiram ta stavek, ne da bi z njim dajala definicijo o stvaritvah temveč zato, da razodenem držo umetnika, ki organizira prostor in ga uredi z oblikami in barvami, ki s tonaliteta dajo posebno magično svetlobo, v kateri se pokrajina poduhovi.

Vizualni fenomen, ki ga doseže umetnik v svojih delih, je rezultat procesa sinteze in abstrakcije, ki izvirata iz opazovanega objekta, daleč od zgolj opisne zaznatve. Se prepleta naravno v igri različnih barv, v katerih pa imajo najbolj izrazito vlogo rdeče in modre barve kot tople in hladne emocije v zaokroženi tematski obliki. Umetnik in učitelj *Guillermo Roux* je zapisal: "(...) ako se želim izražati, moram dobro obvladati jezik. Namesto da iščem lepoto kot cilj umetnosti, je harmonija tista, ki me popelje do lepote."

V teh stvaritvah struktura sestavlja obliko in ta homogena gradnja je kot orkester zvokov spremenjen v tonalitete, ki se integrirajo, molčijo, nagovarjajo, odvisno od luči in sence vsakega prostora. Je čas izpopolnjevanja, spoznavanja in odprtosti, ni čas prihoda, temveč odhoda do drugih tem, tehnik in krajev.

So skoraj odveč besede ob slikah, ki toliko povedo. Osredotoči se na estetskem pojmu, kjer ni prevladujoča monumentalnost predstave temveč ravnotežje in harmonija, ki jo dajeta vztrajno delo, študij in iskanje novih likovnih tehnik, ki izžarevajo in nas vabijo k spoznavanju čustev in duhovnosti nocojšnjega umetnika.

Prof. Tilka Močnik Papež

(Prevedla
dr. Katica Cukjati)

ZAKLJUČNI VEČER KULTURNEGA PROGRAMA S ČLANI SLOVENSKEGA VOJAŠKEGA MUZEJA

Velesposlaništvo Republike Slovenije, Zedinjena Slovenija in Slovenska kulturna akcija so organizirali skupni večer v mali dvorani Slovenske hiše, 20. novembra, na temo *Vojna za obrambo suverenosti v Sloveniji leta 1991*. Vsi trije referati tega večera so bili podani v okviru razstave pod isto tematiko. Predavatelji-obiskovalci iz Slovenije so bili člani vojaškega muzeja Slovenske vojske. Tako je vsak predavatelj iz svoje perspektive in področja podal misli o tem usodnem slovenskem času. Obiskovalci so bili polkovnik **dr. Tomaž Kladnik** načelnik vojaškega muzeja, stotnik mag. **Zvezdan Marković** - kustos vojaškega muzeja Slovenije in nadporočnik **Albin Mikulič** - kustos Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Bistvo predavanja je bila zgodovina Slovenske vojske, ki se je pričela z osamosvojitvijo.

Na tem večeru smo lahko sledili pripravam za osamosvojitvev Slovenije na vojaškem področju, nato kako je potekala obramba in nazadnje, kako je organizirana slovenska vojska, katere cilje, naloge in strokovno usposobljenost ima, da odgovarja najbolj modernim evropskim kriterijem.

Po zanimivih izvajanjih je publika stavila mnogo vprašanj, saj so bili ti dogodki usodne važnosti za slovensko bodočnost kot suverena država.

Po uradnem delu se je nadaljeval klepet v spodnjih prostorih z odlično pripravljeno zakusko.

Književnost

NOVA KNJIGA AKADEMIKA ZORKA SIMČIČA

Pod rubriko Novosti na knjižnem trgu smo lahko zasledili v mesecu juniju 2009 v tedniku Družina novico o novi knjigi, ki je izšla izpod peresa našega ustanovnega člana akademika **Zorka Simčiča**. Knjiga nosi navduševalni naslov *Ob žerjavici in ognju*. V tej knjigi je izbor Simčičevih govorov, predavanj in pogovorov. Avtor sam je zapisal v uvodniku, "V knjigi, ki jo spoštovani bralec jemlje v roke, sem želel (...) z objavo nekaterih pogovorov in govorov odkriti morda še kakšno zanimivost o mojem delu pa tudi o "slovenskem življenju" po svetu in domovini".

V tej publikaciji pisatelj **Zorko Simčič** piše o svoji mladosti in šolanju v Mariboru, o umiku pred Nemci v Ljubljano na začetku okupacije, o medvojnem udejstvanju na kulturnem področju v Ljubljani, o umiku na Koroško ob koncu vojne. Objavljena sta tudi dva daljša govora, ki ju je imel leta 1976 in 1984 v Buenos Airesu, pravtako je med vsebino knjige daljše predavanje iz leta 1998 v Dragi. Pogovori so razdeljeni v dva sklopa. Prvi pod naslovom *Med vračanjem domov* obsega pet pogovorov za slovenske medije v letih 1993-1994. V drugem sklopu pod naslovom *Ob domačem ognjišču* pa je ponatisnjenih osem pogovorov, ki so bili že narejeni po vrnitvi v domovino. Na koncu knjige je dodano imensko kazalo.

Kot vse ostale *Simčičeve* knjige je nova knjiga - zbirka zanimivih razmišljanj in zaključkov, ki se jih splača prebrati.

Zorko
Simčič

OB ŽERJAVICI
IN OGNJU

NOVINAR IVO JEVIKAR PREJEL JURČIČEVO NAGRADO ZA LETO 2009

Sklad Josipa Jurčiča je leta 2009 podelil nagrado za izjemne novinarske dosežke. Nagrajenca lanskega leta sta bila novinar **Stanislav Kovač** in novinar RAI v Trstu **Ivo Jevnikar**.

Tržaški novinar je prejel nagrado kot priznanje medijem v zamejstvu in kot utrjevanje "našega skupnega prostora".

Ivo Jevnikar je naš član in znan kot radijski novinar, publicist, kronist, ki že petindvajset let dela pri *Radiu in televiziji Trst (RAI)*. Predvsem skrbi, da bi bili Slovenci, ki živijo na severovzhodu Italije, na tekočem o političnem, družbenem, gospodarskem in kulturnem dogajanju. Zanima ga polpretekla zgodovina Primorske in njenih ljudi, katerim je zgodovina namenila včasih težko usodo in so se jim želje po svobodi, napredku, demokratičnem sodelovanju velikokrat končale nezaželeno, kljub naporom, iluzijam in vztrajnosti.

Jevnikarjevih zaslug za to visoko časnikarsko odlikovanje ne manjka. Jurčičevo nagrado so utemeljili s naslednjimi mislimi. "Ivo Jevnikar obdeluje to svojo kraško ledino s kombinacijo novinarskih in zgodovinarskih metod. Začne s poslušanjem in nadaljuje s pogovori, intervjuji, soočenji, korespondenco, vse to pa bogato dopolnjuje z arhivskimi in tiskanimi viri. Z dolgoletnim delovanjem te vrste si je ustvaril obsežno področje znanja, ki ga nesebično razdaja tudi konkurentom."

MEDDOBJE OB 55-LETNICI

Ob izidu naše številke Meddobja ob 55-letnici je res primerno, da se zahvalimo nekaterim, ki so sodelovali pri uspehu tega izida. Najprej gre zahvala zavzetemu uredniku novinarju **Tonetu Mizeritu** ter korektorjem **Metki Mizerit** in **prof. Vinku Rodetu**.

Pri zbiranju gradiva o življenjepisih pa se še prav posebno zahvaljujemo tajnici **ge. Teodori Geržinič Šturm**, ki je že kot otrok poznala osebno marsikateriga izmed pokojnikov, saj so bili prijatelji njenega očeta prof. Alojzija Geržiniča in ga obiskovali na domu.

Nekatere biografije naših pokojnih članov pa sta nam posredovala **dr. Edi Gobec** iz ZDA in **arh. Jure Vombergar**, za kar se jima tudi iskreno zahvaljujemo. Kot vedno smo se ponovno obrnili na našega glavnega sodelavca v Mendoza **arh. Božidarja Bajuka**, ki se je z navdušenjem lotil zbiranja gradiva za zaslužne pokojne člane iz mendoške skupnosti. Že po objavi pa je poskrbel, da je jubilejna številka takoj prišla do mendoških naročnikov. Pravtako gre posebna zahvala **ge. Terezki Marn Žužek**, ki se kot vedno, ko se naša organizacija obrne nanjo, odgovorno odzove in je z veseljem posredovala Meddobje bariloškim bralcem. Vsem tisočkrat hvala lepa!

Dr. Katica Cukjati
predsednica SKA

SEZNAM PUBLIKACIJ SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE (nadaljevanje)

Nadaljujemo seznam publikacij ki jih je SKA poleg Meddobja izdala, nekatere so še na razpolago za prodajo.

Obogatite sorodnike in prijatelje: Podarite jim knjigo Slovenske kulturne akcije!

- **ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE.** Uredil prof. Roman Pavlovčič, 1960, 61 strani. Zgodovinski atlas Slovenije je prvič izšel v begunskem taborišču Špital na Koroškem - februar 1948). Ta druga izdaja je pomnožena in popravljena: zemljevidi so na novo prerisani. Priloga: grbi nekaterih slovenskih mest. (Razprodano).-
- **TRUHLAR, Karel, RDEČE BIVANJE,** 1961, nepaginirano, Zbirka pesmi enega najboljših in subtilnejših slovenskih pesnikov. Ovitek: *France Papež.* (\$ 20).-
- **PUŠKIN, Aleksander S., PRAVLJICE 1,** Pravljica o ribiču in ribici, 1961, 23 strani. Poslovenil iz ruščine *dr. Tine Debeljak.* Ilustriral: *Andrej Makek.* (\$20).-
- **BELIČIČ, Vinko, NOVA PESEM,** 1961, 122 str. Izbor novel in črtic, polnih pesniških meditacij v močni, izbrani besedi tržaškega in obmorskega sveta. Pred vrati domovine doživlja na koščku slovenskega sveta značilen tragični prelom časa, kar ga vodi do globokih literarnih razmišljanj o novem človeku. Opremil *arh. Viktor Sulčič.* (\$ 40).-
- **PUŠKIN, Aleksander S., PRAVLJICE 2,** Pravljica o smrti carični in sedmih junakih, 1961, 32 strani. Prepsnil iz ruščine *dr. Tine Debeljak.* Ilustriral *Andrej Makek* (\$ 20).-
- **MAJČEN, Stanko, POVESTICE,** 1962, 194 str. Začetki Majcenovega literarnega dela, objavljeni doma v Domu in svetu v letih 1913-1923, so zbrani v tej knjigi pod naslovom, kot ga je avtor sam dal prvemu ciklu črtic: *Povestice.* Opremil: *Jure Vombergar.* (Broširano \$ 40 - vezano \$60).-
- **KREMŽAR, Marko, SIVI DNEVI,** 1962, 103 strani. Črtice iz ljubljanskih zaporov po vrnitvi iz Vetrinja. Opremil *Ivan Bukovec.* (Broširana \$ 60, vezana \$ 80).-
- **MAUSER, Karel, LJUDJE POD BIČEM I,** 1962, 440 strani Mauterjeve trilogije iz časa revolucije 1941-1945. Razprodano.

- **ZORE, Fran** (prevdonim Stanka Majcna), **DEŽELA.** Izbor pesmi, 1963, 48 strani. Izbral in uredil Simon Preprost. Ovitek: *arh. Marjan Eiletz* (\$ 30).-
- **MAUSER, Karel, LJUDJE POD BIČEM II,** 1964, 243 strani (\$ 100).-
- **KOMAR, Milan, POT IZ MRTVILA,** 1965, 112 strani. Razprave: S tokovi proti tokovom; Korenine kačurstva; Borba in ljubezen; Pot iz mrtvila; Preprostost in poenostavljenost; Pravica do drugačnosti; Kratki eseji obsegajo zakladnico misli in načel življenju na pot. (\$ 50).-
- **HRIBOVŠEK, Ivan, PESEM NAJ ZAPOJEM,** 1965, 101 strani in XXVI strani uvoda in opomb *dr. Tineta Debeljaka.* Oprema in lesorezi: *arh. Jure Vombergar.* (\$ 40).-
- **MAUSER, Karel, LJUDJE POD BIČEM III,** 1966, 430 strani. Opremil: *arh. Jure Vombergar* z uporabo linorezov *Bare Remec* in *Črne maše.* S tretjim delom se je zaključila prva slovenska leposlovna trilogija iz časa okupacijskih in prvih povojnih let v Sloveniji, napisana v zdomstvu. Slovenski ljudje trpe pod bičem, ki ga zdaj vihte Italijani, zdaj Nemci, najbolj pa komunisti. (\$ 100).-
- **BRUMEN, Vinko, ISKANJA,** 1967, 283 strani. Opremil *arh. Božidar Bajuk.* Zbirka misli, ki jih je avtor napisal ob opazovanju in študiju zdomske skupnosti, predvsem argentinske. Naslov poglavij: *Brez vodnikov in luči, Od načel do dejanj, Misli o kritiki; Naseljenci in narodnost, Največja pa je ljubezen.* (Broširana \$ 70, vezana \$ 100).-
- **GERŽINIČ, Alojzij, PREGLED SVETOVNE KNJIŽEVNOSTI,** 1967, 71 strani. (\$ 30).-
- **VREDNOTE:** V. Knjiga, 1968, 201 strani. Uredil *Ruda Jurčec* (\$ 50).-
- **ŠOUKAL, Milena, PESMI,** 1969, 43 str. Opremil *arh. J. Vombergar.* (\$ 30).-
- **VELIKONJA, Narte, ZANKE,** 1969, 241 strani. Uredil in sklepno besedo napisal *dr. Tine Debeljak.* Opremil *arh. Jure Vombergar.* Novele so pravo odkritje za tiste, ki poznajo Velikonjo samo kot pisatelja domačijske povesti, ne pa kot psihološkega opisovalca kolektivnih skupin (hiralcev, bolnikov) ter detektivskih reševanj psiholoških zank (Broširana \$ 70, vezana \$ 100).-

(se nadaljuje prihodnič)

Gledališče

VELIKI ODER SVETA V KULTURNO USTVARJALNEM DOMU IVAN CANKAR V ŠENTJOŠTU

V torek, 8. junija 2010 je v Šentjoštu nad Horjulom gledališka skupina *Naš dom San Justo* iz Buenos Airesa odigrala misterij **VELIKI ODER SVETA** velikega španskega dramatika *Pedra Calderona de la Barce* (1600-1681), ki ga je v slovenščino mojstrsko prevedel *Janko Moder.*

Misterij **Veliki oder sveta** je Barca napisal leta 1645 in spada med njegova najpomembnejša dramska dela. Veliki mojster - Bog - pošilja na zemljo ljudi z različnim poslanstvom in od njih pričakuje, da bodo svojo vlogo najboljše "odigrali". Mojster razglašča samo eno sporočilo: "Delaj dobro, Bog je s teboj." Ob koncu življenja Mojster zahteva obračun: odpadejo lišp, slava, končano je trpljenje in bridkost, z nami gredo samo naša dobra dela. V predstavi nastopajo liki *Kralja, Bogataša, Lepote, Milosti, Bogatina, Kmeta in Reveža.* Veliki oder sveta je obenem alegorija življenja samega po sebi, kakor tudi teater - igra znotraj teatra. (povzeto iz gledališkega lista)

Slovensko gledališče *Naš dom San Justo* je med najbolj aktivnimi gledališkimi skupinami med Slovenci v Argentini. Predstavo **Veliki oder sveta** je režiral *Blaž Miklič,* ki pa žal ni dočakal gostovanja skupine v Sloveniji, saj ga je Veliki mojster pred kratkim poklical k sebi. Njegovo delo nadaljuje režiserka *Ivana Tekavec.* Družinske korenine dveh igralcev segajo v loške kraje. Oče *Janeza Krajnika,* ki igra Velikega mojstra, *Peter*

Krajnik je Hrastnikov iz Godešiča, *Marko Štrubelj,* ki igra *Bogatina* pa je *Janezov nečak.*

Ob koncu predstave sta igralce in gledalce med drugimi pozdravila tudi *mag. Aleksander Igličar,* predsednik Muzejskega društva *Škofja Loka,* in *dr. Katica Cukjati,* predsednica Slovenske kulturne akcije (SKA), krovne kulturne organizacije Slovencev v Argentini, ki je bila tisti čas slučajno v Sloveniji. *Dr. Katica Cukjati* je življenjska sopotnica *Tineta Debeljaka, ml.,* ki je preko nje prisrčno pozdravil člane Muzejskega društva in vse *Ločane.* Gledališčniki so v Sloveniji odigrali še šest predstav.

Več informacij o predstavi **Veliki oder sveta** in gledališki skupini *Naš dom San Justo* lahko preberete na spletnih straneh društva *Slovenija v svetu,* (www.drustvo/svs.si), organizator njihovega obiska v Sloveniji.

A. Igličar

Med publiko: *mag. Aleksander Igličar, dr. Katica Cukjati, akad. Zorko Simič, Mojca Kucler Dolinar* in *Anica Moder.* V drugi vrsti: pesnik *Tone Rode* in žena *Kristina Kremžar.*

MARTIN KRPAN SE JE PREDSTAVIL MED ARGENTINCI

V soboto, 17. oktobra 2009 ob 19. uri, so ga Slovenci predstavili v okviru VII. mednarodnega gledališkega festivala mesta Buenos Aires.

Občinske knjižnice mesta Buenos Aires so prispevale svoje sodelovanje k temu projektu pod imenom **Babel**, z branjem gledaliških predstav v materinem jeziku različnih emigracijskih skupnosti, ki sestavljajo mozaik argentinske stvarnosti in tukajšnjega kulturnega življenja.

V projektu **Babel** so sodelovale naslednje emigracijske skupnosti: *Arabci, Baski, Čehi, Gallegi, Grki, Hrvatje, Italijani, Katalonci, Madžari, Nemci, Portugalci, Romuni, Slovenci, Slovaki, Švedi, Turki, Židje.*

Satirična petdejska igra **Martin Krpan**, ki jo je dramaturgiral pokojni pisatelj in član SKA **Joža Vombregar** na podlagi Levstikove povesti, je bila izbrana za to interpretativno branje. Ker naj bi prebrani fragment ne trajal več kot 40 minut, se je predstavil argentinski publiki zadnji del igre od strani 93 do 118.

Prebrani tekst je prevedla *dr. Katica Cukjati*.

Občinska knjižnica *José Hernández* v *Liniersu* je bila izbrana, ker je bila ena od najbližjih od Villa Devoto, kjer živi kar precej potomcev druge slovenske primorske emigracije v Argentini. Žal smo pogrešali ravno to publiko, ki pa je bila od dogodka dobro obveščena.

Branje tega dramskega teksta je bilo namenjeno argentinski publiki, da na ta način stopi v stik z blagovozčnostjo slovenskega jezika in stila drame.

Branje se je vršilo na vrtu na prostem.

Predstava se je izvršila pod pokroviteljstvom *Veleposlaništva Republike Slovenije v Argentini*.

Večera se je udeležila svetovalka Veleposlaništva Republike Slovenije v Argentini *dr. Katja Lina Biloslav* z možem, predstavnik buenosaireških knjižnic, med drugimi višja uradnica ministrstva za kulturo mesta Buenos Aires.

Ob vhodu, je stala mizica s predmeti značilnimi za slovensko obrt in dekorativnim slovenskim prtom-zemljevidom.

Pred predstavo je *lic. Franci Markež* v izbrani španščini razložil vsebino igre in simboličen pomem lika Martina Krpana. Vodstvo in režija igre je bila v rokah vodje gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije **Blaža Mikliča**, ki je to gledališko branje pripravil z vso vnemo, navdušenjem in odgovornostjo.

Pri branju vloge **Martina Krpana** je sodeloval **Marko Štrubelj**. Drugi bralci so bili: cesar Janez - **Tone Podržaj**, cesarica Kunigunda - **Ivana Tekavec**, cesarična Marjeta - **Nevenka Belič**, minister Gregor - **Aleks Puhar**, Peter, asistent ministra Urbana - **Marko Štrubelj**, Miha, cesarjev sluga - **Erik Oblak**, Irinej, nižji poglavar mejačev - **Martin Uštar**, Jakob-cesarjev kocijaž - **Pavel Klemenčič** in Vrban, minister za zunanje zadeve - **Ivan Klemenčič**.

Branje je potekalo gladko, harmonično in dobro poudarjeno, saj je od ekspresivne izgovorjave bil v veliki meri odvisen uspeh branja.

Vsak izmed obiskovalcev tega večera je prejel prevod prebranega teksta v španščini, argument igre, življenjepisa avtorja, izvleček izstopajočih slovenskih kulturnih dejavnosti in zahvalo sodelujočim pri tej predstavi.

Po končanem branju se je *dr. Katica Cukjati* zahvalila bralcem, *dr. Katji Lini Biloslav* in vodji knjižnice *Beatrizi Paniagui*.

Predstavniki občine je poudarili, da od vseh predstav je bila slovenska najbolj elegantno in okusno predstavljena.

Sodelovanje na tem večeru je pomenil nov korak pri uveljavitvi slovenske prisotnosti v argentinskem javnem in kulturnem življenju.

Odšli so

Z veliko žalostjo se je Slovenska kulturna akcija poslovila od treh naših članov: dva iz gledališkega odseka in ena članica iz likovnega odseka.

ZAPUSTIL NAŠ JE REŽISER BLAŽ MIKLIČ

Po dolgi in težki bolezni nas je na sam dan romanja v Luján, 9. maja letos, zapustil in odšel k Bogu po večno plačilo, vodja našega gledališkega odseka režiser **Blaž Miklič**.

Blaž Miklič se je rodil v Buenos Airesu leta 1957 v zelo verni in slovensko zavedni družini. Oče in mati sta mu bila prvi zgled, kako se je treba žrtvovati, ljubiti in negovati ljubezen do slovenstva in do naše zdomske skupnosti v Argentini. Že od mladih let ga je navduševala gledališka dejavnost. Prvi zahtevnejši nastop je bil v igri Paula Claudela, *Ivana Arška na grmadi* v režiji Frida Beznika. Podoba igralca in režiserja Frida Beznika se je globoko zasedrila v gledališko dejavnost sanhuškega režiserja. Občudoval je izrednega kulturnika in režiserja *Nikolaja Jeločnika*, najbolj pa ga je navdušil za režijo režiser in igralec *Maks Borštnik*, kateri mu je postal z leti zvest prijatelj.

Ko se je lotil neke vloge, je študij in nastopanje vzletel kot nekaj radikalnega, hotel je priti do dna gledališke ustvarjalnosti in zato se je vedno tudi zanimal za avtorjevo življenje, njegovo okolje, nagibe in čustva. **Blaža Mikliča** so zanimale močne karakterne vloge.

Bil je zvest obiskovalec gledališkega tečaja, ki ga je izvedel v Buenos Airesu na prošnjo Slovenske kulturne akcije pesnik in igralec *Tone Kuntner*. Slovenski pesnik Kuntner je poudarjal čustveni del recitacij in vlog. Režija in igranje **Blaža Mikliča** so razodevali, da je Kuntnerjev tečaj obrodil bogate sadove.

Blaž Miklič se je izpopolnjeval tudi v argentinskih umetniških krogih. Obiskoval je zelo zahtevno dramsko šolo, ki jo je vodila igralka *Alejandra Boero*. Med najbolj izstopajočimi gledališkimi predstavami je režiral: *Ljubezen za bolezen*, *Molierovo George Dandin ali Kaznovani soprogi*, *Slehernik* (Hugo von Hoffmannsthal), *Čehovega Striček Vanja* in *Martin Fierro* (José Hernández), *Veliki Oder sveta* (Calderón de la Barca). Režiral je tudi igre klasikov slovenske drame. V tesnem in vztrajnem sodelovanju s Sanhuškim Domom je režiral nešteto recitacij, domobrskih proslav, otroških iger, velikonočnih in božičnih prizorov. Mnogo izmed teh akademij je bilo tudi predstavljenih v Slovenski hiši.

Do zadnjega zdihljaja se je z vso vnemo posvečal pripravi turneje po Sloveniji s ponovitvijo Calderonove drame *Veliki oder sveta*. Žal mu je smrt preprečila te načrte in je sledil uspehu igre iz večnosti.

Bil je vrsto let član Slovenske kulturne akcije in vodja gledališkega odseka organizacije.

Z Blaževim smrtjo je bila prizadeta vsa emigracija v Argentini, še prav posebno pa Naš dom San Justo. Od njega so se poslovili z občutenimi besedami predstavniki organizacij in sodelavci gledališke družine 10. maja s sv. mašo v dvorani Frida Beznika.

ODŠEL JE REŽISER MIHA GASER

V soboto 31. julija nas je po težki bolezni nepričakovano zapustil režiser Miha Gaser. Novica je pretresla vso slovensko skupnost, še prav posebno našo Pristavo v

Castelarju. Pokojni je razdaljal svoje bogate talente na gledališkem področju, bil pa je v krajevni skupnosti še v drugih dejavnostih na odgovornih mestih.

Miha Gaser se je rodil 7. septembra 1935 na Jesenicah. Družina je po drugi svetovni vojni spričo prevzela oblasti s strani komunistov odšla na begunsko pot v taborišča. Iz taborišča v Avstriji se je pre-

selil z družino v Argentino, najprej v Córdoba, nato pa v Buenos Aires. Svoja prva šolska leta je opravil v zavodu v Córdoba. Po devetih letih se je dokončno preselil v Buenos Aires. Tu si je ustvaril lepo družino z Anko Gaser. Takoj po naselitvi v Buenos Airesu je tesno začel sodelovati s skupnostjo v mladinskih organizacijah.

Bil je aktiven član pevskega zbora Gallus. Bil je član gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije. V odboru na Pristavi je deloval vrsto let kot kulturni referent.

Miha Gaser je predvsem izstopal v gledališki dejavnosti. Kot igralec je predvsem sodeloval z Nikom Jeločnikom in Maksom Borštnikom.

Prvič je nastopil v igri »Plavž«. Njegove najbolj znane igre so bile »Kovačev študent«, »Trije vaški svetniki«, »Namišljeni bolnik« (Moliere).

Leta 1980 je ustanovil in posredoval tekste za samostojno humoristično skupino »Le ljudje«, ki je žela ogromno uspeha in smeha. Miha Gaser je poleg režiranja teh iger prevzel pripravo številnih proslav na Pristavi: od jubilejev ustanov, spominskih proslav, do Miklavževanj, božičnih predstav; materinskih in mladinskih proslav. Ob 40-letnici Prešernove šole je pripravil spominski program »Luči in sence«; za zlati jubilej šole pa predstavo »Spomini in dvomi«.

Marsikatero predstavo je tudi režiral v Slovenski hiši: »Naša daritev« (2006), »Luč z gora«.

Pristavske igre na prostem pod ombujem, so mu verjetno navdihnile idejo o posebnem načinu prikazovanja slovenskih tem, z izredno scenografijo, ker mu je velikost prostora omogočala bogato izdelavo. Prva predstava pod ombujem je bila leta 1978 s Petričkovno »Zilska ohcet«. Sledila je vrsta zahtevnih veleuprizoritev: Brankovo »Poslednje ustoličenje« (1983), Davorina Petančiča »Naša apostola« (1984), »Kralj Svetopolk« (1985), »Jurij Kozjak« (1988), »Velika puntarija« (2005).

Leta 1982 je pričel z lastnimi dramskimi stvaritvami. Spisal in režiral je igro »Pri rdečem jelenu.« Leta 2008 je v dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana uprizoril svojo dramo »Andražev norček«, naslednje leto pa je igralska skupina Slomškovega doma zaigrala igro »Biserni diadem.«

V slovenščino je prevedel iz kastiljščine komedijo »V pričakovanju voza«, ki je žela vrsto uspešnih predstavitev.

Leta 2003 je prejel od Zedinjene Slovenije za praznik državnosti priznanje za svoje neutrudno in pomembno delovanje v naši emigraciji v Argentini.

Pri vsem tem neusahljivem in bogatem delu za skupnost mu je bila stalno v oporo njegova žena Anka Savelli.

Nešteto prijateljev, sodelavcev in znancev ga je poslovalo v dvorani pristavskega doma. Poleg spominskih besed župnika Francija Cukjati, ki je z dr. Alojzijem Kukovico somaševal na pogrebni maši, so se poslovili od njega Alenka Godec, predsednica Zedinjene Slovenije, Andrej Golob, predsednik pristavske srenje in dr. Katica Cukjati, predsednica Slovenske kulturne akcije.

ODŠLA JE K VEČNI LEPOTI ALEKSA IVANC OLIVIERI

»Čim bolj se leta iztekajo, tem bolj se vse prečisti in kakor ena posebna milost nam ostane dragoceno prijateljstvo ljudi, katerih življenjska pot je križala našo« S takšnimi očmi je naša ustvarjalna članica likovnega odseka Aleksa Ivanc Olivieri gledala na življenje.

Slikarka se je rodila v Ljubljani, 11. avgusta 1916, sredi burne prve svetovne vojne. Končala je meščansko šolo v Šiški, kjer se je učila tekstilno oblikovanje. Preživljala se je z izdelavo tekstilnih vzorcev v Celju in Mariboru.

Leta 1941 se je vrnila v Ljubljano. Začela je obiskovati Goršetov večerni risarski tečaj, učila se je tudi pri Sternenu in risala pri Jakcu. Po vojni je študirala eno leto v Beogradu pri profesorju Tabakoviču, pozneje pa v Ljubljani (Pengov, Stupica, Pregelj). Ena izmed njenih prvih znamenitih reprodukcij je kopija Jelovškove »Svete družine«, ki je sedaj v brezjanski cerkvi. Med tem časom, se je že pričela ukvarjati tudi z restavracijami na pr. stropnih slik na gradu Štaterberg. Leta 1951 je slikala v Halozah in pripravila s temi stvaritvami prvo samostojno razstavo v Ljubljani. Njen hobi so bile gorske ture.

Po beneški bienali leta 1952 je ostala v Italiji. V Rimu se je izpopolnjevala v slikarstvu in grafiki.

Kot članica Slovenske kulturne akcije je leta 1954 poslala v Buenos Aires več kreacij za prvo razstavo SKA.

Naslednja postaja je bila krajše bivanje v Sardiniji. Od leta 1954 do leta 1960 je živel v Parizu. Imela je razstavo v galeriji Colin v Latinski četrti. Bivanje v Franciji ni bilo najbolj zadovoljivo in zato tudi ne najbolj plodovito. Dobila je nov vzpon, ko je potovala v Provanso in Španijo. Tudi ta umetniška postaja ni bila usodna pri umetniški rasti. To je doživela šele v Afriki. O afriški naravi je zapisala: »Rdeča zemlja, luč, občutek neskončnosti. Vse je oddaljeno, arhaično, skoraj biblično in poduhovljeno, da postane simbol«.

V letih 1960-64 je rastavljala v Oranu, Casablanci, Parizu, Ženevi, Marseillu, Zurichu, Stuttgartu. Sodelovala je tudi na razstavi sodobne slovenske umetnosti v New Yorku (1964) in Washingtonu (1965).

Leta 1965 se je naselila na Korziki in se poročila s Pierrom Olivierijem. Pričela je novo slikarsko obdobje po vsebini in tehniki. Večinoma je takrat slikala pokrajine z osebami. Po ustalitvi na Korziki se je njeno življenje umirilo. V njenem slikarstvu se je izkristalizirala osebna simbolika. Iz stvaritev diha mediteransko sonce,

žgočih zemeljskih barv. V Ljubljani je sodelovala na razstavi ob 40-letnici Slovenske kulturne akcije.

Ilustrirala je tudi razne knjige in revije (Vinko Beličič »Pot iz doline« (Trst, 1954), Branko Rozman »Na steni spi čas« (Rim, 1954)

V svojem umetniškem opusu ima zakladnico oljev, akvarelov, tušev, grafike, monotipije, temper. V *dobrodoški cerkvi* je leta 1999 naslikala *Križev pot*, ki iztopa po svoji barvitosti.

Leta 1996 je naša aktivna članica *Zalka Arnšek*, organizirala razstavo del *Alekse Ivanc Olivieri*. Od tedaj naprej je bila v prijateljskih stikih z ustvarjalko.

Umrla je v vasici Occiglione na Korziki, 11. junija letos, v 94. letu starosti. V cerkvi sv. Frančiška v Šiški je bila maša za pokojnico in nato poklon, ki ga je vodila *Zalka Arnšek*.

Slovenska kulturna akcija se s hvaležnostjo spominja pokojnih, ki so na svojih področjih ustvarjali slovenski kulturni prostor, ter jih pripoča v molitev in blag spomin.

Dejavnost

UMETNICA ANDREJKA DOLINAR RAZSTAVLJALA V CENTRO CULTURAL BORGES

V sredo 28. oktobra 2009 je naša vodja likovnega odseka *Andrejka Dolinar Hrovat* imela skupinsko razstavo v Centro Cultural Borges, ki spada pod okrilje Ministrstva za kulturo vlade mesta Buenos Aires. Naslov razstave je bil *Fragmentario-fragmentado*. Skupaj z Andrejko so razstavljale umetnice: *Norma Fuchs, Alicia Gobbi, Monica Marzaglia in Nandy Zambon*. Ta skupina likovnih umetnic se je pričela organizirati proti koncu leta 1998 pod imenom *Mujeres en obra*. Razstavljajo na državni, provincijski in občinski ravni in tudi sodelujejo na mednarodnih razstavah.

Dela so bila razstavljena do 18. novembra 2009. Naslov *fragmentario-fragmentado* – slike predstavljajo enega izmed sodobnih umetniških gibanj, kjer bi se nam kot preblisk predstavil le del realnosti posnemajoč javna

Med razstavo v C.C.Borges od leve desno: dr. Katica Cukjati, prof. Andrejka Dolinar Hrovat, umetnik Branko Zavrtanik, dr. Kristina Toplak in Marjetka Rožanec Dobovšek.

POROČILO O POTEKU OBČNEGA ZBORA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE je bilo objavljeno v tedniku Svobodna Slovenija (prvi del v št. 12.8.2010 str. 3 ter v nadaljevanju v naslednjih 3 št.), zato ga ne ponavljamo v Glasu.

sredstva obveščanja - klips in spots. V bogato ilustriranem prospektu je bila izbrana v ilustracijo Dolinarjeva stvaritev *In natura*.

Otvoritve se je udeležilo kar nekaj članov naše skupnosti, med drugim dr. Kristina Toplak iz Slovenije, ki je bila ravno v Buenos Airesu na obisku.

Slikarki želimo še mnogo uspehov na vedno bolj estetski in originalni ustvarjalni poti!

UMETNIK ANDREJ MAKEK RAZSTAVLJAL SVOJE AKVARELE V LJUBLJANI

V četrtek, 1. oktobra 2009 je bila otvoritev umetniške razstave v zavodu sv. Stanislava v Meršolovem atriju v Ljubljani. Razstava je bila odprta do 28. oktobra 2009.

Umetnik *Andrej Makek* je pripravil razstavo na vabilo Izseljenjskega društva Slovenija v svetu (s podporo Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu).

Predstavitev Makekovih 22 akvarelov je bila zakrožena na tematiko, ki je poustvarjala krasno pokrajino ob vznožju Andov v okolici mesta Bariloče.

Predstavitev na otvoritvenem večeru je bila v besedi umetnostne zgodovinarke *Verene Koršič Zorn*, ki je poleg življenjepisa Andreja Makeka predstavila publiko Makekovo ustvarjanje. Med drugim je ocenila: "Tudi v opusu Andreja Makeka so opazni realistični prijemi, obogateni s pridihom impresionistične in ekspresionistične umetnosti, poudarjenega kolorizma in linij. Najbogatejši navdih umetnik najde v naravi, čeprav so v njegovem tematskem razponu tudi portreti, tihožitja, religiozni motivi in še kaj. Makek je vzporedno s poklicnim delom svoje slikarstvo razvijal v več smeri in preizkusil vrsto slikarskih tehnik od olja do akvarela, od grafike do risbe. Svoj umetniški talent pa razdaja tudi v slovenskih kulturnih organizacijah v svojem argentinskem okolju: za dramske skupine izdeluje scensko opremo, oblikuje gledališke liste in različne prireditvene programe, s svojimi likovnimi zamislimi bogati podobo knjižnih izdaj, s svojimi razstavami pa razveseljuje ljubitelje umetnosti. Zeleni, modri, vijoličasti in rožnati odtenki gledalcu približajo spreminjajočo se bogato paleto barv, ki v slehernem trenutku dneva različno obarvajo za evropskega človeka nepojmljiva prostranstva."

Za glasbeni vložek so poskrbeli člani Slovenskega okteta.

Umetnik Andrej Makek med razstavo v zavodu sv. Stanislava v Meršolovem atriju v Ljubljani.

DAROVALI SO ZA SLOVENSKO KULTURNO AKCIJO OB 55-LETNICI: N.N. \$ 2000; N.N. € 100; N.N. € 20 in GOSPA ANICA MODER U\$S100
ISKRENO SE ZAHVALJUJEMO ZA TE RADODARNE PRISPEVKE!

CORREO ARGENTINO Y SUC 6 CORR. CENTRAL	TARIFA REDUCIDA CONCESION 232
	R. P. I. 201682

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovana. Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. Urejuje ga odbor, pod koordinacijo tajništva. Glavni urednik: Katica Cukjati. Director: la Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario. Tisk / Impreso en: Editorial Baraga del Centro Misional Baraga, Colón 2544, (1826) Remedios de Escalada, Buenos Aires, Argentina. Izhaja s podporo od Urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.